

Til Sigdal kommune

Innspill kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035

Først vil jeg si at dette kommer fra meg personlig da jeg etter anbefalinger fra helsemyndighetene synes det har vært vanskelig å tromme sammen til gjestebud og har heller ikke blitt bedt i noen. Jeg synes i utgangspunktet innbyggerinvolvering er så viktig at denne prosessen burde ventet til pandemien var under kontroll og vi kan leve og omgås normalt igjen. Håper involveringen allikevel er stor så dette blir et produkt vi kan si Sigdal var sammen om.

Sigdals største utfordring er folketallet og da særlig i skolealder. Den nåværende målsettingen om 1,5% vekst har helt fra starten vært urealistisk. En vekst er selvfølgelig ønskelig og det må legges til rette for det, men målsettinger bør være oppnåelige.

Tradisjonelt har folk som flytter til Sigdal enten jobb til en i familien i bygda eller skal ta over en landbrukseiendom. Det er etter min kunnskap ytterst få som har flytta til en boligeiendom i Sigdal bare for å pendle ut igjen. Vår husstand er derfor en av få, da begge jobber i nabokommunen og har gjort det i hele vår boperiode i vår selvbygde enebolig. Mulig dette er i endring, men skal vi få en vekst må vi legge til rette for pendling eller legge til rette for flere jobber i bygda. Gjerne begge deler.

Med målet om 1,5% vekst så er det underlig at det ikke har vært satset noe særlig på disse områdene. I denne perioden har det til tider ikke vært verken hus eller tomter til salgs på finn i Sigdal og nybygde hus har årlig vært nede i 0. Det har selvfølgelig hjulpet litt i det siste med Sandsbråten, men der ser vi hvor lang tid et prosjekt tar fra start til mål.

Det har vært satset på forskjellig tilflyttingsprosjekter og filmer som sikkert har sysselsatt noen i kommunen, men hatt så å si ingen effekt. Det er vel også forsket på slike prosjekter som støtter min påstand, og hvor skulle de bosatt seg om det ikke er tomter eller hus ledige.

Det må derfor utvikles boligfelt. Dette er jo enkelt å si, men vanskelig å praktisere. Kommunen må satse ressurser og personell for å etablere boligfelt i hele kommunen, men særlig i ytre del der det er mest sannsynlig å få inn pendlere. Det er ting på gang, men dette går for seint. Den private eiendomsretten står sterkt og grunneierbestemmelser er viktige, men det som står på spill er Sigdals selvstendighet, så det bør være i alles interesse at noen flere får naboer.

Jobb i Sigdal er viktig med tanke både på bosetting, men også å hindre for mye pendling.

Utrulige ting er skjedd i Sigdal før med tanke på Sigdal Kjøkken og at det var over 500 ansatte der i storhetstida. **Synes i den sammenheng at det bør etableres et fond og en pris i Biksrud og Rust sitt navn som kan være et bevis på hva som er mulig.** Det er kanskje ikke målet å få for store bedrifter for som med Granli så har det meste både medgang og motgang og konsekvensene kan bli store.

Tilbake til næringslivet så er det ikke enkelt å etablere seg i Sigdal da det er lite næringstomter og ingen i den ytre del av bygda. Hvem veit om en Biksrud eller Rust stikker innom for så å stikke videre. Alle tomter som er lagt ut i nedre del er tatt i bruk for lenge siden. Ser vi på Modum er det også der lite tomter, men de har aktuelle reserver, noe dessverre Sigdal ikke har. Dette er også en forsømmelse som må tas tak i av dedikerte personer i kommunen raskt.

Barnehage og skole oppfatter jeg Sigdal som ganske gode på og det må fortsette opp og fram og ikke bygge ned. Stabilitet i klassene er viktig så lærerendringer midt i skoleåret må forsøkes unngås. Den foreldredrevne barnehagemodellen bør støttes så lenge foreldrene orker og gidder. Jeg skriver av erfaring at kommunen til tider har vært mer motspiller enn medspiller, noe som er merkelig særlig når vi nå går inn i en tid da frivilligheten ser ut til å ønskes inn i offentlige roller. Kulturskolen må

videreutvikles så enda flere får tilbud, helst alle som vil. Skolenedbygging må for all del unngås for vi trenger skolen som senter i lokalsamfunnet og det som blir lagt ned kommer ikke tilbake.

Den eldreomsorgen vi har i Sigdal er det bare å støtte opp om og videreføre.

Frivillighet sentral er etablert og det er fokus på frivilligheten. Frivillig arbeid har vi vel alltid hatt i Sigdal. Som bidragsyter i frivillig arbeid gjennom lag og forening håper jeg de etablerte blir verdsatt for det de er og blir støttet tilsvarende. Det hender også her det blir slitsomme kamper med det offentlige som med fordel kan unngås.

Landbruk er Sigdals mest synlige næring. Kulturlandskapet er vår felles utsikt og matfat. Det må påvirkes sentralt så det er mulig å drifte alt areal, så det hindres gjengroing og ressursene blir utnyttet. Konvensjonelt landbruk er den måten Sigdal og verden må støtte opp om for å få en fornuftig, effektiv og bærekraftig drift som kan bidra til å mette befolkningen og utrydde sult globalt. Jordvernet må stå sterkt, det må ikke bygges ned matjord hvis det ikke er helt nødvendig. Grunneiere må på sin side bidra til at utvikling kan skje og bolig og næringsfelt kan etableres på egnede steder.

Hyttebygging og reiseliv har vært satsingsområder i Sigdal, og da i særdeleshet hyttebygging. Mange grunneiere og entreprenører har hatt gode tider og dette ser ut til å fortsette. For kommunen er dessverre hyttebyggingen ikke noen gullgrube utover eiendomsskatten, det ser vi på den offentlige fattigdommen og spareprosjektet. Hyttetomter er dog ikke en fornybar ressurs og det er derfor viktig å satse mer på reiselivet for å være bærekraftig framover. Det er mange gode ting på gang, men her må man håpe at fjellområdene blir tilrettelagt for aktivitet utover langrenn og tomtene blir tilrettelagt for leie og da helst varme senger. Fjellet bør også drifte seg selv med f.eks. infrastrukturfond. Ressursene kommunen bruker på å saksbehandle fjellet bør ikke gå utover aktiviteten utover i bygda, sånn som det har gjort til nå. Det er mange muligheter når man har 5000 hytter og dertil mange turister i fjellheimen, dette mener jeg kommunen skal legge til rette for, men ikke være en driver bak. Det bør komme som privat næringsengasjement.

Her er et noen tiltak jeg kunne ønsket at kommunen hadde satset noen penger på eller påvirket etablert:

Fine attraktive rasteplasser etter hovedveien så som nedenfor Skatvedtfossen og ved Laulia. Veit dette er en fylkesoppgave, men det bør i hvert fall påvirkes.

Tilrettelegge bedre ved Sandsbråten strand og få en fast is-kiosk i tillegg til vannaktivitetsparken som det er lovet mye rundt.

Stor leikeplass ved et serveringsted eller annen severdighet. Enhver som har unger, veit åssen leikeplasser suger barnefamilier til seg.

Støtte opp om værstasjonen i Nedre Eggedal. Dette er vel årsaken til at Sigdal til stadighet er nevnt i media. Varmest og kaldest!

Biksrud og Rust – Granlifondet , gjerne i samarbeid med Sigdal Kjøkken.

Blir flere tilbud og lokalsamfunn lagt ned og kostnadsnivået blir høyere en naboene sitt blir det vanskelig å holde Sigdal som Sigdal. Om Sigdal klarer å opprettholde og utvikle tilbud og være en selvstendig kommune er mye opp til oss selv, men jeg håper på en mer distriktsvennlig regjering så det blir litt lettere.

På lag med Sigdal inn i framtida!

Per Bye, Byeroa